

Angreb paa det ærede Medlem, og jeg vil kun senere blive nødt til med Hensyn til et enkelt Punkt at gjøre Indvendinger mod Noget, som han har fremsat, hvilket han forhaabentlig ikke vil tage mig ilde op eller betragte paa en saadan Maade, at det paa et senere Standpunkt skulde skade hans eventuelle velvillige Hensigter. Som sagt, jeg havde helst ønsket ikke at deltage i denne Debat og navnlig ikke at gjøre det, før der havde været Leilighed for de forskjellige Sider her i Salen til at give deres Stemme noget mere tilkjende, end hidtil er flet. Men efterat en hel Del Dags Forhandling er gaaet tilende, uden at vi have hørt Udtalelser fra mere end den ene Side af Salen, har jeg faaet det Indtryk, at paa det Tidspunkt, hvor nu denne første Behandling finder Sted, er overhovedet Tilbøjeligheden til at yttre sig om disse Sager ikke stor, og da der dog er fremkommet Udskilligt, som forekommer mig at være af den Bestaffenhed, at det maatte være Pligt for den, der har deltaget i de foregaaende Overveielser, ogsaa derom at yttre sig, saa har dette bevæget mig til at tage Ordet. Jeg haaber at kunne gjøre det uden at fremkalde nogen Misthemning, som kunde være bygget paa gamle Tiders Stridigheder og Grindringen derom. For mig har nemlig denne Sag væsentligst en symbolisk Betydning. Jeg anser ikke Universitetets Fremtid for at være afhængig af, at dette Lovforslag vedtages, hverken deraf, at dette Lovforslag vedtages i den Skikkelse, hvori det er forelagt, eller deraf, at der overhovedet vedtages en særlig Lov om Sagen. Jeg føler mig forvisset om, at Universitetets Fremtid ikke i væsentlig Grad skal forandres, selv om et saadant Lovforslag ikke blev vedtaget; men paa den anden Side har jeg en levende Følelse af, at der er forskellige Omstændigheder, som vilde gjøre det særdeles ønskeligt, at man kunde komme til en Overenskomst paa dette Punkt og komme til den væsentlig i Form af et særligt Lovforslag, der gaar ud paa at tilveiebringe Eigevægt mellem Universitetets Indtægter og Udgifter, og denne Overenskomst vilde jeg antage kunde slutes i saa mange forskellige Former, at det maatte være let i Henseende til Affattelsen af Lovforslaget at imødekomme hinanden og virkelig slutte et Forlig. For mig ligger altsaa den symboliske Betydning af Sagen deri, at, hvis vi mødes med hinanden paa et Lovforslag, som har et saadant Formaal som dette, vil jeg deri se en Fredsslutning paa et Omraade, hvor der har været ført en temmelig heftig Krig, og en Bebudelse af bedre og roligere Tider, i hvilke vi, trods gjensidige Meningsforskjelligheder paa visse eller endog paa mange Punkter, kunde arbejde sammen med hinanden; thi sjøndt der er stillet i Udfigt en rig Høst af Love baade militære og civile, baade geistlige og borgerlige, har jeg for mit Bedkommende en ikke ringe Løvel om, at den For-

jættelse, der i saa Henseende har været udfastet, er bestemt til virkelig at opfyldes, hvorimod det forekommer mig, at der her er en Gjenstand, som i højeste Grad egnede sig til at danne Foreningspunkter imellem os og give Anledning til en Fredsslutning, som fra alle Sider maatte være ønskelig. Derfor er det ikke min Bestræbelse i det, jeg nu har at sige, at føre nogen Kamp. Jeg vil ikke kunne undgaa at fremsætte forskellige Indsigelser imod, hvad der er fremkommet; men jeg haaber at kunne gjøre det paa en saadan Maade, at det bliver klart, at det kun er disse Betragtninger, mod hvilke jeg fører Krig, og at jeg forresten gaar til denne Forhandling fuld af de fredeligste Ønsker og Forhaabninger.

Der har jo været en Tid, hvor man vilde havde for Universitetet den Stilling, at det var en særlig Stiftelse, en juridisk Personlighed, der besad sin Formue i Kraft af legatariske Institutioner, en Anstalt, der førte sit eget Liv, besad og kunde gjøre Fordring paa en høj Grad af Selvstyrelse, og lige overfor hvilken Statens og navnlig den lovgivende Magts Optræden væsentlig skulde være kontrollerende, medens derimod den egentlige Drevkraft til Styrelsen og Ledelsen skulde udgaa fra Universitetets egen Midte. Denne Anskuelse, forsaavidt den har været rettet særlig paa Universitetets Formuestilling, har jo i den fremlagte Kommissionsbetænkning faaet sin afgjørende Gjendrivelse. Jeg skal ikke her undersøge, om den Lære, at Universitetet var en selvstændig Stiftelse, en juridisk Person med egne Formuerettigheder, nogenstunde har i Rigsdagen været opstillet med en saadan Fordring paa Gyldighed, at Afgjørelsen af Lovspørgsmaalet skulde ske i Overensstemmelse dermed eller paa Basis deraf. Jeg tror det ikke, men i alt Fald er det nu eengang for alle blevet udtalt, og, som jeg tror, med fyldestgjørende og vægtige Grunde, at en saadan Stiftelse, en saadan juridisk Personlighed er Universitetet ikke. Det er, som det blev udtalt i Kommissionsbetænkningen, en Statsinstitution med særlige Formaal og med en særlig dertil affat Formue. Den Begejstring, hvormed det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har udtalt sig om denne Del af Kommissionsbetænkningen, og som forøvrigt har fundet Gjenklang hos forskellige ærede Talere i denne Sal, ikke mindst hos det ærede Medlem for Kjøge (Hørup), forekommer derfor mig at være lidt unødvendig; men føles den for Alvor, er det virkelig de Herrers Mening, at der er udrættet noget stort, noget Betydningsfuldt ved at gjøre dette klart, kan jeg kun meget beklage, at Begejstringen, navnlig for det sidstnævnte ærede Medlems Bedkommende, har holdt sig til den rent negative Side af Sagen, nemlig kun til den Del af Kommissionsbetænkningens Udvikling, hvor det er høvedt, at Universitetet ikke er nogen juridisk Person med legatariske Formuerettigheder, medens han derimod har været